

Skaraborg

I finrummet eller salen hos Jakob Kasper Skarin (f. 1847) i Skaraborg, ca 1910.

Jakob Kasper Skarin, 1847–1928, sitter i mitten framför fönstret. Sonen och politikern Frans W Skarin troligen mannen med mustasch.

Jakob Kasper var son till Jakob Skarin, 1807–1881, född i Lycksele och hans hustru Sara Lovisa Linder född 1820. Paret bodde i Skaraborg utanför Abborrträsk. Jakob Kasper Skarin var gift med Marta Sofia Renberg, 1858–1918. Marta var dotter till Anders (f. 1817) och Marta Stina (f. 1831) Renberg i Abborrträsk.

Jakob Kaspers och Marta Sofias barn:

1. Politikern Frans V, 1877–1948	4. Klara, 1883–1967, lärarinna	10. Lisa (Elisabeth), 1896–1970
2. Gideon, 1879–1962	5. Hjalmar, 1885–1918	11. Läraren och skolchefen Uno H, 1898–1974
3. Lydia, 1881–1936, lärarinna och gm. Nils Jonsson, Granbergsträsk	6. Herman, 1888–1955	12. Stina (Kristina), 1900–1988
13. Linnéa, 1902–1985	7. Gustav Harald, född och död 1890	
	8. Engelbert, 1891–1942	
	9. Manne, f. 1894, flyttade till USA	

Makarna Jakob Kasper Skarin f. 1847 och Marta Sofia Renberg f. 1858, Skaraborg.

Andra personer som bott i byn:

Nya Skaraborg nära Saltmyran. Förlovningsbild 1862: Carl Johan Carlstén, 1840–1929, född i Hållberg och Clara Lovisa Skarin, 1844–1928, född i Rusksele i Lycksele. Förlovningskortet är taget hos Harnesk ateljé i Norsjö.

Carl Johans föräldrar:

Carl Johan Carlstén var son till nybyggaren Carl Petter Persson Carlstén, född 1801 och hans hustru Caisa Greta Eliedotter född 1807. Carl Petter Persson insynade 1827 Myrträsk nybyggarställe på Hålberget vid östra sidan av Myrträsk nya Byanläggning.' (Ur Elsy och Ruth Nymans forskning).

Clara Lovisas föräldrar:

Clara Lovisa vandrade, som fjortonåring med syskon och föräldrarna; Jakob Skarin född 1807 och Sara Lovisa Linder, född 1820, med kor m.m. från Karlsgård i Lycksele - till Gamla Skaraborg intill Saltmyran En vandring på mer än 120 km. Familjen kom som nybyggare till Gamla Skaraborg ca 1858 där Clara Lovisas pappa hade sina släktingar.

Carl Johan och Clara Lovisa Carlstén bosatte sig i Hålberg och fick 10 barn varav det yngsta barnet föddes i Nya Skaraborg dit de flyttade 1883.

1. Wendla Maria, 1864–1946 gift med Nikodemus Stenberg i Norsjö, flyttade via Arvidsjaur så småningom till Fredsberg
2. Hilda Lovisa 1866–1920 gm. Johannes Lidman i Glommerträsk, se bild 2010_3_16
3. Sofia Teresia, 1869–1911
4. Carl Gustav, 1871–1875
5. Johan Alfred, 1873–1876
6. Clara Wilhelmina, 1876–1945 gm. Hjalmar Jonsson från Boliden. Bosatte sig i Boden.
7. Hanna Elida, 1878–1906
8. Carl Verner, 1880–1920 gm. Ester Renberg i Hålberg, flyttade till Botkyrka.
9. Bror Ferdinand, 1883–1962. Var socialnämndens ordförande och fattigvårdsombudsman i Arvidsjaur under många år.
Se bilder 1982_254 och 2008_11_4
10. Sara Antonia, 1887–1969, gm. Gösta Synnergren. Son: ÖB, överbefälhavaren Stig Synnergren. Familjen bosatte sig i Boden.
(Ur Elsy och Ruth Nymans forskning)

Detta fotografi togs efter Hilda Lovisa Lidmans, (1866–1920, f. Carlsten) begravning 1920 och visar fem av hennes barn. Hilda var gift med Johannes Lidman 1861–1932, född i Glommerträsk.

Från vänster:

1. Wendla Maria, 1864–1946 g.m. Nikodemus Stenberg i Norsjö
2. Carl Verner 1880–1920 g.m. Ester Renberg i Hålberg, flyttade till Botkyrka. Verner dog samma år som detta kort togs 1920.
3. Modern Clara Lovisa född Skarin, 1844–1928, född i Skaraborg vid Abborrträsk.
4. Bror Ferdinand 1883-1962. Var socialnämndens ordförande i Arvidsjaur under många år.
5. Sara Antonia 1887–1969, g.m Gösta Synnergren. **Son: ÖB, överbefälhavaren Stig Synnergren.**
6. Clara Wilhelmina 1876–1945 g.m. Hjalmar Jonsson från Boliden.

Syskonen Lidman, Glommerträsk, 1907

Från vänster:

1. Greta, 1894–1968
2. Fredrica, 1892–1914
3. Samuel, 1896–1963 (bild)
4. Augusta, 1900–1985

Föräldrar:

Johannes Lidman, 1861–1932, född i Glommerträsk och död på Nya Skaraborg
Hilda Carlsten, 1866–1920, född i Hållbergsliden, död i Boden.

*Familjen Samuel
Lidmans ladugård på
Nya Skaraborg.
Ladugården byggdes
1930–31.*

Till vänster om hässjan bodde AK-arbetare under Saltmyranprojektet på 1930-talet. I alla byar runt myren inhystes arbetare i olika förläggningar och på olika gårdar hos orsbfolkningen. År 1933 fick den

som hade en AK-arbetare inneboende hos sig 15 öre per dag och arbetare i hyra. Ladugården stod fortfarande kvar 2010.

Leonard och Mats Hällgren, Utterliden, bär torv på Saltmyran. Foto NV.

Tv: Bengt Lidman var son till Samuel Lidman, f. 1896 i Glommersträsk och Ellen Lidman f. 1895. Familjen bodde på Nya Skaraborg under AK-projektarbetet på Saltmyran på 1930-talet. Bengt gick sina första skolår i Glommersträsk där han var inackorderad hos familjen Agnes Enstrand.

Th: Ak-arbetare på Saltmyran, under projekttiden 1932–36. Från vänster: Alvar Lindbäck, okänd, Hjalmar Renberg, Arthur Forsberg och Rolf Olofsson.

... Drömmarna falnade alltefter arbetets gång. När allt var färdigt hade 17 nybyggen utstakats och 15 byggts. Allt fler drog sig ur projektet när stora ekonomiska insatser krävdes för konstgödsel och ytdränering. För att förbättra kunnandet om odlingen på myrjord bildades en gemensamhetsskog och en studiegård byggdes.

Utdikningen av Saltmyran var vid genomförandet Sveriges största torrlägningsprojekt. Projektet varade mellan 1932–1936. Resultatet har av många bedömts som ett misslyckande. Men konsekvenserna var även positiva. Bygden fick nya influenser genom projektet. Redskap och utrustning som många aldrig tidigare sett, studerades och testades. Det kom pengar i omlopp och många arbetare var aktiva inom idrott, politik och kultur. Myren höll på att falla i glömska. På 1970-talet kom oljekrisen och alternativa energikällor blev intressanta och torvbrytning startades på myren. 500 hektar iordningsställdes för torvbrytning och under några år var myren åter igen en av kommunens största arbetsplatser. (Slut på texten ur Sten Rådmans bok, I lagens utmarker)

Allmänt om AK-arbeten:

Efter första världskrigets utbrott 1914 startades i Sverige AK-arbeten vilken var en statlig insats för att motverka arbetslöshet. Arbetslösheten i Sverige var år 1918 4,6 % och 1922 hade den ökat till 34,3 %. Därför startade man detta nödhjulsarbete och man beräknade att närmare 35 000 man var år 1922 sysselsatta med vägbyggen, dikning av våtmarker och skogsarbete. Vid Saltmyran skedde bl.a. utdikning av våtmarker. Många AK-arbetare kom till Saltmyran från Norrbotten exempelvis Malmfälten men även från södra Sverige.

Målning av Nya Skaraborg vid Saltmyran, 1930-tal. Text på baksidan av tavlan skrivet av Samuel Lidman: "Mangårdsbyggnad till hemmanet 5/128 mantal, Skaraborg nr 2 i Arvidsjaur socken, Norrbottens län. Uppbyggd åren 1925 då hemmansägaren Johan Samuel Lidman och hans hustru Ellen Elisabet, född Almqvist, flyttade in i den med sina två barn, gossen Bengt Johannes och nyfödda dottern Greta Elisabet".

*"Hem hem mitt kära hem
Ej finns en plats på jorden
så skön som du mitt hem"*

Samuel och Ellen Lidman och fyra barn på Nya Skaraborg, 1935.

Saltmyrans järnvägsstation, håll- och lastplats, ca 1948. Tvärbanan Jörn-Arvidsjaur

Saltmyrans hållplats anlades 1942. Dyrortsgrupp 5. Saltmyran ligger på linjen Jörn-Arvidsjaur som öppnades för allmän trafik 1 dec 1928.

Trafikens omfattning var 1948; 133 godsexpeditioner. Saltmyran med ca 100 invånare (1949) ligger i Arvidsjaur kommun och hållplatsen ligger under Arvidsjaur. Två personer var anställda som vägvakter 1949. Märta Dagmar Lidström, född 11 maj 1914 anställdes 1936 åt SJ. Se annan bild i fotoarkivet. Anna-Lisa Lundmark, född 24 februari 1928 i Arvidsjaur. Anställdes som vägvakt åt SJ 1944. Se annan bild i fotoarkivet.

Tvärbanan mellan Arvidsjaur och Jörn byggdes mellan åren 1924–1928 och var Arvidsjaur första Järnväg. Järnvägsstationer mellan Arvidsjaur och Jörn: Nordlunda, Bränntjärn. Abborrträsk, Saltmyran, Hålbjergsliden, Moräng, Glommerträsk, Missenträsk, Stensträsk, Granberg, Torvterminal, Jörn.

Män från bl.a. Moräng och Saltmyran

Från vänster:

1. Vilmer Karlsson, Saltmyran
2. Rolf Olofsson, Abborrträsk
3. Okänd, gömd
4. Okänd
5. Axel Persson, Abborrträsk
6. Leo Persson, Moskosel
7. Samuel Berggren, Moräng
8. Okänd
9. Karl-Gustav Karlsson, Saltmyran

10. Mannen högst upp i högra hörnet är: Harry Berggren, son till Samuel Berggren

Tore Persson med sin nordsvenska hingst, Saltmyran 1959.

Gamla gården Gotland vid Saltmyranområdet nära Abborrträsk. Gården uppfördes 1912.

Familjen Rolf och Hanna Lundgren, Nya Skaraborg, 1936.

Syskon och kusiner Skarin, de s.k. Skaraborgsbarnen, Gamla Skaraborg. Foto taget på Frans V Skarin 50-årsdag, juli 1927

Från vänster:

- 1. Rakel f. 1915*
- 2. Margit f. 1914*
- 3. Sonja f. 1916*
- 4. Gunna f. 1917*
- 5. Henrik f. 1919*
- 6. Göran f. 1920*
- 7. Åke, 1922–1934*
- 8. Tage f. 1923*
- 9. Barbro f. 1925, gift Lagusson*

I finrummet eller salen hos Jakob Kasper Skarin (f. 1847) i Skaraborg, ca 1910

Jakob Kasper Skarin, 1847–1928, sitter i mitten framför fönstret. Sonen och politikern Frans W Skarin troligen mannen med mustasch.

Skolchefen och politikern Uno H Skarin, 1898–1974, född i Skaraborg.

Hässja hö, Gamla Skaraborg 1923

Makarna Frans och Hulda Skarin. Myrhöhässjan klar i Gamla Skaraborg, 1923.

Frans slår gräset med lie, en konst i sig.

4 H i Nya Skaraborg Abborrträsk Foto Norran 1957.

Första personbilen i nya Skaraborg sommaren, 1933

Från vänster: Märta Lidman f. 1927 och Bengt Lidman f. 1923, Nya Skaraborg, barn till hemmansägaren och redogöraren Samuel Lidman (f. 1896 i Glommersträsk) och hans hustru Ellen (f. 1898 i Heden). Kvinnan med barnet i famnen: Hanna Lundgren och sonen Sven-Erik. Övriga: AK-arbetare på Saltmyran. Identifiering önskas. (Se även andra bilder från Saltmyran och Nya Skaraborg).

//Sammanställt av Kent Norberg.